

PADOMES REGULA (ES) Nr. 1259/2010**(2010. gada 20. decembris),****ar kuru īsteno ciešāku sadarbību attiecībā uz tiesību aktiem, kas piemērojami laulības šķiršanai un laulāto atšķiršanai**

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 81. panta 3. punktu,

ņemot vērā Padomes Lēmumu 2010/405/ES (2010. gada 12. jūlijs), ar kuru atļauj ciešāku sadarbību attiecībā uz tiesību aktiem, kas piemērojami laulības šķiršanai un laulāto atšķiršanai ⁽¹⁾,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta atzinumu,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu,

saskaņā ar īpašu likumdošanas procedūru,

tā kā:

- (1) Savienība ir izvirzījusi mērķi uzturēt un attīstīt brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, kurā ir nodrošināta personu brīva pārvietošanās. Lai pakāpeniski izveidotu šādu telpu, Savienībai jāpieņem pasākumi, kas attiecas uz tiesu iestāžu sadarbību civillietās, kurās ir pārrobežu elementi, īpaši, kad tas vajadzīgs iekšējā tirgus pareizai darbībai.
- (2) Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 81. pantu minētajiem pasākumiem jāietver pasākumi, kuru mērķis ir nodrošināt atbilstību noteikumiem, kas piemērojami dalībvalstīs attiecībā uz tiesību normu kolīzijām.
- (3) Komisija 2005. gada 14. martā pieņēma Zaļo grāmatu par laulības šķiršanai piemērojamiem tiesību aktiem un jurisdikciju. Ar Zaļo grāmatu tika uzsākta plaša sabiedriskā apspriešana par iespējamiem to problēmu risinājumiem, kuras var rasties pašreizējā situācijā.
- (4) Komisija 2006. gada 17. jūlijā iesniedza priekšlikumu regulai, ar ko groza Padomes Regulu (EK)

Nr. 2201/2003 ⁽²⁾ attiecībā uz jurisdikciju laulības lietās un ievieš noteikumus par šajās lietās piemērojamiem tiesību aktiem.

- (5) Padome 2008. gada 5. un 6. jūnija sanāksmē Luksemburgā secināja, ka nav vienprātības par priekšlikumu un ka pastāv nepārvaramas grūtības, kas padara vienprātību neiespējamu gan tajā brīdī, gan tuvākajā nākotnē. Tā konstatēja, ka priekšlikuma mērķus pieņemamā termiņā nevar panākt, piemērojot attiecīgos Līgumu noteikumus.
- (6) Beļģija, Bulgārija, Vācija, Grieķija, Spānija, Francija, Itālija, Latvija, Luksemburga, Ungārija, Malta, Austrija, Portugāle, Rumānija un Slovēnija iesniedza Komisijai pieprasījumu, kurā norādīja, ka tās plāno savā starpā izveidot ciešāku sadarbību attiecībā uz tiesību aktiem, kas piemērojami laulības lietās. Grieķija 2010. gada 3. martā atsauca savu pieprasījumu.
- (7) Padome 2010. gada 12. jūlijā pieņēma Lēmumu 2010/405/ES, ar kuru atļauj ciešāku sadarbību attiecībā uz tiesību aktiem, kas piemērojami laulības šķiršanai un laulāto atšķiršanai.
- (8) Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 328. panta 1. punktu, izveidojot ciešāku sadarbību, tai jābūt pieejamai visām dalībvalstīm, ja tās ievēro līdzdalības nosacījumus, kas noteikti lēmumā, ar kuru dod šādas sadarbības atļauju. Tai jābūt tām pieejamai arī jebkurā citā laikā, ja papildus minētajiem nosacījumiem tās ievēro šajā sakarā jau pieņemtos aktus. Komisija un dalībvalstis, kas iesaistās ciešākā sadarbībā, nodrošina, ka līdzdalība tiek sekmēta iespējami lielākam dalībvalstu skaitam. Šai regulai būtu jāuzliek saistības kopumā un vajadzētu būt tieši piemērojamai tikai iesaistītajās dalībvalstīs saskaņā ar Līgumiem.
- (9) Šai regulai iesaistītajās dalībvalstīs būtu jānodrošina skaidrs un vispusīgs tiesiskais regulējums attiecībā uz tiesību aktiem, kas piemērojami laulības šķiršanai un laulāto atšķiršanai, jāsniedz pilsoņiem pienācīgs rezultāts tiesiskās noteiktības, paredzamības un elastības ziņā, kā arī jānovērš tādas situācijas rašanās, kad viens no laulātajiem ceļ laulības šķiršanas prasību, pirms to izdarījis otrs, lai nodrošinātu, ka tiesvedību reglamentē konkrēti tiesību akti, kurus viņš vai viņa uzskata par savām interesēm labvēlīgākiem.

⁽¹⁾ OV L 189, 22.7.2010., 12. lpp.

⁽²⁾ Padomes Regula (EK) Nr. 2201/2003 (2003. gada 27. novembris) par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi laulības lietās un lietās par vecāku atbildību (OV L 338, 23.12.2003., 1. lpp.).

- (10) Šīs regulas materiāltiesiskajai darbības jomai un noteikumiem vajadzētu būt saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 2201/2003. Tomēr tā nebūtu jāpiemēro laulības atzīšanai par neesošu.

Šī regula būtu jāpiemēro tikai attiecībā uz laulības saišu saraušanu vai iziršanu. Tiesību akti, ko nosaka ar šīs regulas kolīziju normām, būtu jāpiemēro kā pamats laulības šķiršanai vai laulāto atšķiršanai.

Iepriekš izskatāmie jautājumi kā, piemēram, tiesībspēja un rīcībspēja un laulības spēkā esamība un tādi jautājumi kā laulības šķiršanas vai laulāto atšķiršanas sekas attiecībā uz mantu, vārdu, vecāku atbildību, uzturēšanas saistībām vai jebkuriem citiem saistītiem pasākumiem būtu jānosaka ar kolīziju normām, ko piemēro attiecīgā iesaistītajā dalībvalstī.

- (11) Lai skaidri norādītu šīs regulas teritoriālo darbības jomu, būtu jānosaka dalībvalstis, kuras piedalās ciešākā sadarbībā.

- (12) Šai regulai vajadzētu būt universālai, proti, tās vienotajām kolīziju normām vajadzētu spēt noteikt, vai piemēro kādas iesaistītas dalībvalsts tiesību aktus, neiesaistītas dalībvalsts tiesību aktus vai kādas tādas valsts tiesību aktus, kura nav Eiropas Savienības dalībvalsts.

- (13) Šī regula būtu jāpiemēro neatkarīgi no tās tiesas veida, kurā ir celta prasība. Attiecīgā gadījumā būtu jānosaka, ka prasība tiesā ir celta saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 2201/2003.

- (14) Lai dotu laulātajiem iespēju izvēlēties piemērojamos tiesību aktus, ar kuriem viņi ir cieši saistīti, vai, ja izvēle nav izdarīta, lai šie tiesību akti būtu piemērojami viņu laulības šķiršanas vai laulāto atšķiršanas lietai, attiecīgie tiesību akti būtu jāpiemēro pat tādā gadījumā, ja tie nav iesaistītās dalībvalsts tiesību akti. Ja ir norādīti kādas citas dalībvalsts tiesību akti, tad tīkls, kas izveidots ar Padomes Lēmumu 2001/470/EK (2001. gada 28. maijs), ar ko izveido Eiropas Tiesiskās sadarbības tīklu civillietās un komercietās⁽¹⁾, varētu palīdzēt tiesām izprast ārvalstu tiesību aktu saturu.

- (15) Līdz ar pilsoņu pieaugošo mobilitāti ir nepieciešama gan lielāka elastība, gan tiesiskā noteiktība. Lai sasniegtu šo mērķi, šai regulai būtu jāpalielina pušu autonomija laulības šķiršanas un laulāto atšķiršanas jomā, sniedzot laulātajiem ierobežotu iespēju izvēlēties laulības šķiršanas vai laulāto atšķiršanas lietai piemērojamos tiesību aktus.

- (16) Kā laulības šķiršanai un laulāto atšķiršanai piemērojamos tiesību aktus laulātajiem vajadzētu spēt izvēlēties tās

valsts tiesību aktus, ar kuru tiem ir īpaša saistība, vai tās valsts tiesību aktus, kurā atrodas tiesa. Laulāto izvēlētajiem tiesību aktiem ir jābūt saskaņā ar Līgumos un Eiropas Savienības Pamattiesību hartā atzītajām pamattiesībām.

- (17) Ir svarīgi, lai pirms piemērojamo tiesību aktu norādīšanas laulātajiem būtu pieeja aktuālai informācijai par būtiskiem aspektiem valstu un Savienības tiesību aktos, kā arī par procedūrām, kas reglamentē laulības šķiršanu un laulāto atšķiršanu. Lai nodrošinātu pieeju pienācīgai un kvalitatīvai informācijai, Komisija to regulāri atjaunina internetā sabiedrībai paredzētās informācijas sistēmā, kas izveidota ar Padomes Lēmumu 2001/470/EK.

- (18) Abu laulāto apzināta izvēle ir šīs regulas pamatprincips. Katram laulātajam būtu precīzi jāzina, kādas ir piemērojamo tiesību aktu izvēles juridiskās un sociālās sekas. Iespējai izvēlēties piemērojamos tiesību aktus pēc kopīgas vienošanās nebūtu jāskar abu laulāto tiesības un vienlīdzīgas iespējas. Līdz ar to tiesnešiem iesaistītajās dalībvalstīs būtu jāapzinās, cik liela nozīme ir abu laulāto apzinātai izvēlei attiecībā uz juridiskajām sekām, ko rada noslēgtā vienošanās par tiesību aktu izvēli.

- (19) Noteikumi par spēkā esamību pēc būtības un spēkā esamību pēc formas būtu jānosaka tā, lai laulātajiem palīdzētu izdarīt apzinātu izvēli un lai tiktu ievērota to piekrišana, nolūkā nodrošināt tiesisko noteiktību, kā arī uzlabot tiesu iestāžu pieejamību. Attiecībā uz spēkā esamību pēc formas būtu jāievieš īpašas garantijas, lai nodrošinātu to, ka laulātie apzinās savas izvēles sekas. Būtu vismaz jānoslēdz rakstiska vienošanās par piemērojamo tiesību aktu izvēli, kam būtu pievienots vienošanās noslēgšanas datums un ko parakstītu abas puses. Tomēr gadījumā, ja tās iesaistītās dalībvalsts tiesību aktos, kurā abiem laulātajiem ir pastāvīgā dzīvesvieta vienošanās noslēgšanas laikā, ir noteiktas papildu prasības par formu, šīs prasības būtu jāievēro. Piemēram, šādas papildu prasības par formu var būt spēkā iesaistītā dalībvalstī, kurā šādu vienošanos iekļauj laulības līgumā. Ja vienošanās noslēgšanas laikā laulāto pastāvīgās dzīvesvietas ir dažādās iesaistītajās dalībvalstīs, kurās ir paredzētas atšķirīgas prasības par formu, pietiktu ievērot vienā no šīm dalībvalstīm paredzētās prasības par formu. Ja vienošanās noslēgšanas laikā tikai viens no laulātajiem pastāvīgi dzīvo kādā iesaistītajā dalībvalstī, kurā ir noteiktas papildu prasības par formu, šīs prasības būtu jāievēro.

- (20) Vajadzētu būt iespējai noslēgt un izmainīt vienošanos par piemērojamo tiesību aktu norādīšanu vēlākais tad, kad tiesā tiek celta prasība, un pat tiesvedības gaitā, ja tas paredzēts tās valsts tiesību aktos, kurā atrodas tiesa. Tādā gadījumā būtu jāpietiek ar šādas norādīšanas reģistrēšanu tiesā saskaņā ar tās valsts tiesību aktiem, kurā atrodas tiesa.

⁽¹⁾ OV L 174, 27.6.2001., 25. lpp.

- (21) Ja piemērojamo tiesību aktu izvēle nav notikusi, ar šo regulu būtu jāievieš saskaņotas kolīziju normas, pamatojoties uz secīgu piesaistes faktoru gradāciju, kuras pamatā ir laulāto cieša saistība ar attiecīgajiem tiesību aktiem, lai nodrošinātu tiesisko noteiktību un paredzamību un lai novērstu tādas situācijas rašanos, kad viens no laulātajiem ceļ laulības šķiršanas prasību, pirms to izdarījis otrs, ar nolūku panākt, ka tiesvedību reglamentē konkrēti tiesību akti, kurus tas uzskata par savām interesēm labvēlīgākiem. Šādi piesaistes faktori būtu jāizvēlas tā, lai nodrošinātu, ka laulības šķiršanas vai laulāto atšķiršanas tiesvedību reglamentē tās valsts tiesību akti, ar kuru laulātajiem ir cieša saistība.
- (22) Ja šajā regulā kādas valsts tiesību aktu piemērošanas nolūkos kā piesaistes faktors ir minēta valstspiederība, jautājumam par to, kā risināt gadījumus, kad iesaistītas vairākas valstspiederības, būtu jāpaliek valsts tiesību aktu ziņā, pilnībā ievērojot Eiropas Savienības vispārējos principus.
- (23) Ja tiesā ceļ prasību, lai laulāto atšķiršanu pārveidotu par laulības šķiršanu, un ja puses nav izdarījušas izvēli par piemērojamiem tiesību aktiem, tad tiesību akti, ko piemēroja laulāto atšķiršanai, būtu jāpiemēro arī laulības šķiršanai. Tāda nepārtrauktība pusēm veicinātu paredzamību un palielinātu tiesisko noteiktību. Ja tiesību aktos, ko piemēroja laulāto atšķiršanai, nav paredzēta laulāto atšķiršanas pārveide par laulības šķiršanu, šķiršanai būtu jāpiemēro kolīziju normas, kuras piemēro gadījumos, kad puses nav izdarījušas izvēli. Tam nevajadzētu liegt laulātajiem iespēju celt laulības šķiršanas prasību, pamatojoties uz citiem šīs regulas noteikumiem.
- (24) Konkrētās situācijās, piemēram, gadījumos, kad piemērojamie tiesību akti neparedz laulības šķiršanu vai nepiešķir vienam laulātajam vienlīdzīgu pieeju laulības šķiršanai vai laulāto atšķiršanai, pamatojoties uz dzimumu, tomēr būtu jāpiemēro tās tiesas valsts tiesību akti, kurā celta prasība. Tomēr tam nevajadzētu skart sabiedriskās kārtības klauzulu.
- (25) Sabiedrības interesēs būtu jādod iesaistīto dalībvalstu tiesām iespēja izņēmuma apstākļos atteikties piemērot konkrētajam gadījumam kādu ārvalstu tiesību aktu noteikumu, ja tas būtu acīmredzami pretrunā tiesas atrašanās valsts sabiedriskajai kārtībai. Tomēr nebūtu jādod iespēja tiesām piemērot sabiedriskās kārtības nosacīto izņēmumu, lai noraidītu citas valsts tiesību akta noteikumu, ja tāda rīcība būtu pretrunā Eiropas Savienības Pamattiesību hartai, un jo īpaši tās 21. pantam, kurā aizliegta jebkāda veida diskriminācija.
- (26) Ja šajā regulā ir atsauce uz to, ka tās iesaistītās dalībvalsts tiesību aktos, kuras tiesā celta prasība, nav paredzēta laulības šķiršana, tad tas būtu jāinterpretē tā, ka šīs dalībvalsts tiesību aktos nav laulības šķiršanas institūta. Šādā gadījumā tiesai nebūtu jāuzliek par pienākumu pasludināt laulības šķiršanu vai laulāto atšķiršanu saskaņā ar šo regulu.
- Jā šajā regulā ir atsauce uz to, ka saskaņā ar tās dalībvalsts tiesību aktiem, kuras tiesā celta prasība, attiecīgā laulība netiek uzskatīta par spēkā esošu, lai to varētu izskatīt laulības šķiršanas tiesvedībā, tas būtu jāinterpretē tā, ka *inter alia* saskaņā ar šīs dalībvalsts tiesību aktiem šāda laulība nepastāv. Šādā gadījumā tiesai nebūtu jāuzliek par pienākumu pasludināt laulības šķiršanu vai laulāto atšķiršanu saskaņā ar šo regulu.
- (27) Tā kā ir valstis un iesaistītās dalībvalstis, kurās attiecībā uz jautājumiem, ko reglamentē šī regula, ir spēkā divas vai vairākas tiesību sistēmas vai normu kopumi, būtu jāparedz noteikums, kas reglamentē to, cik lielā mērā šo regulu piemēro dažādās attiecīgo valstu un iesaistīto dalībvalstu teritoriālajās vienībās vai dažādām šo valstu un iesaistīto dalībvalstu personu kategorijām.
- (28) Ja nav noteikumu par to, kuras valsts tiesību akti ir piemērojami, tad pusēm, kas izvēlas vienas vai otras puses valstspiederības valsts tiesību aktus, būtu vienlaikus arī jānorāda, par kuras teritoriālās vienības tiesību aktiem tās ir vienojušās, gadījumā, ja valsts, kuras tiesību akti ir izraudzīti, ietver vairākas teritoriālās vienības, kam ir katrai sava tiesību sistēma vai tiesību normu kopums attiecībā uz laulības šķiršanu.
- (29) Ņemot vērā to, ka šīs regulas mērķus, proti, tiesiskās noteiktības, paredzamības un elastības palielināšanu starptautiska rakstura laulības lietu tiesvedībā un tādējādi arī personu brīvas pārvietošanās Savienībā veicināšanu, nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, un to, ka šīs regulas mēroga un iedarbības dēļ šos mērķus var labāk sasniegt Savienības līmenī, saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu Savienība var pieņemt pasākumus, atbilstīgā gadījumā izmantojot ciešaķu sadarbību. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi šo mērķu sasniegšanai.
- (30) Šajā regulā ir ievērotas Eiropas Savienības Pamattiesību hartā atzītās pamattiesības un principi, un jo īpaši tās 21. pants, kurā noteikts, ka ir aizliegta jebkāda veida diskriminācija, tostarp diskriminācija dzimuma, rases, ādas krāsas, etniskās vai sociālās izcelsmes, ģenētisko īpatnību, valodas, reliģijas vai pārliecības, politisko vai jebkuru citu uzskatu dēļ, diskriminācija saistībā ar piederību pie nacionālās minoritātes, diskriminācija īpašuma, izcelsmes, invaliditātes, vecuma vai dzimumorientācijas dēļ. Šī regula būtu jāpiemēro iesaistīto dalībvalstu tiesās, ievērojot minētās tiesības un principus,

IR PIEŅĒMUSI ŠO REGULU.

I NODAĻA

DARBĪBAS JOMA, SAIKNE AR REGULU (EK) Nr. 2201/2003, DEFINĪCIJA UN UNIVERSĀLA PIEMĒROŠANA

1. pants

Darbības joma

1. Šo regulu piemēro laulības šķiršanai un laulāto atšķiršanai tiesību normu kolīziju situācijās.

2. Šo regulu nepiemēro šādiem jautājumiem, pat ja tie rodas kā iepriekš izlemjami jautājumi laulības šķiršanas vai laulāto atšķiršanas tiesvedības kontekstā:

- a) fizisko personu tiesībspēja un rīcībspēja;
- b) laulības pastāvēšana, spēkā esamība vai atzīšana;
- c) laulības atzīšana par neesošu;
- d) laulāto vārdi;
- e) laulības mantiskās sekas;
- f) vecāku atbildība;
- g) uzturēšanas saistības;
- h) trasti vai mantošana.

2. pants

Saikne ar Regulu (EK) Nr. 2201/2003

Šī regula neietekmē Regulas (EK) Nr. 2201/2003 piemērošanu.

3. pants

Definīcijas

Šajā regulā:

- 1) "iesaistītā dalībvalsts" ir dalībvalsts, kura piedalās ciešākā sadarbībā attiecībā uz tiesību aktiem, kas piemērojami laulības šķiršanai un laulāto atšķiršanai, ņemot vērā Lēmumu 2010/405/ES vai lēmumu, kas pieņemts saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 331. panta 1. punkta otro vai trešo daļu;
- 2) "tiesa" ietver visas tās iesaistīto dalībvalstu iestādes, kam ir jurisdikcija lietās, uz kurām attiecas šīs regulas darbības joma.

4. pants

Universāla piemērošana

Ar šo regulu norādītos tiesību aktus piemēro neatkarīgi no tā, vai tie ir vai nav iesaistītās dalībvalsts tiesību akti.

II NODAĻA

VIENOTI NOTEIKUMI ATTIECĪBĀ UZ TIESĪBU AKTIEM, KAS PIEMĒROJAMI LAULĪBAS ŠĶIRŠANAI UN LAULĀTO ATŠĶIRŠANAI

5. pants

Pušu izvēlētie piemērojamie tiesību akti

1. Laulātie var vienoties norādīt laulības šķiršanai un laulāto atšķiršanai piemērojamus tiesību aktus ar noteikumu, ka tie ir kādi no šiem tiesību aktiem:

- a) tās valsts tiesību akti, kurā vienošanās noslēgšanas laikā atrodas laulāto pastāvīgā dzīvesvieta; vai
- b) tās valsts tiesību akti, kurā atrodas laulāto pēdējā pastāvīgā dzīvesvieta, ar noteikumu, ka vienošanās noslēgšanas laikā viens no viņiem tur joprojām dzīvo; vai
- c) tās valsts tiesību akti, kuras valstspiederība ir vienam no laulātajiem vienošanās noslēgšanas laikā; vai
- d) tās valsts tiesību akti, kurā atrodas tiesa.

2. Neskarot 3. punktu, vienošanos, ar ko norāda piemērojamus tiesību aktus, var noslēgt un grozīt jebkurā laikā, bet ne vēlāk kā tad, kad ceļ prasību tiesā.

3. Ja tās valsts tiesību aktos, kurā atrodas tiesa, tas ir paredzēts, laulātie piemērojamus tiesību aktus var norādīt arī tiesvedības laikā tiesā. Tādā gadījumā šādu norādīšanu reģistrē tiesā saskaņā ar tās valsts tiesību aktiem, kurā atrodas tiesa.

6. pants

Pieprišana un spēkā esamība pēc būtības

1. Vienošanās vai jebkura vienošanās noteikuma pastāvēšanu un spēkā esamību nosaka saskaņā ar tiesību aktiem, kas to reglamentē saskaņā ar šo regulu, ja attiecīgā vienošanās vai noteikums būtu bijis spēkā.

2. Tomēr, lai noteiktu, ka tas nav devis piekrišanu, laulātais var atsaukties uz tās valsts tiesību aktiem, kurā bijusi tā pastāvīgā dzīvesvieta laikā, kad tiesā celta prasība, ja no apstākļu kopuma izriet, ka nebūtu pamata viņa rīcības sekas noteikt saskaņā ar 1. punktā norādītajiem tiesību aktiem.

7. pants

Spēkā esamība pēc formas

1. Šīs regulas 5. panta 1. un 2. punktā minēto vienošanos izsaka rakstiski, tajā norāda datumu, un to paraksta abi laulātie. Visi paziņojumi ar elektroniskiem līdzekļiem, kas paliekoši reģistrē vienošanos, ir līdzvērtīgi rakstiskiem līdzekļiem.

2. Tomēr, ja tās iesaistītās dalībvalsts tiesību aktos, kurā abiem laulātajiem vienošanās noslēgšanas laikā ir pastāvīgā dzīvesvieta, ir paredzētas papildu prasības par formu attiecībā uz šādu vienošanos, piemēro šīs prasības.

3. Ja vienošanās noslēgšanas laikā laulāto pastāvīgā dzīvesvieta ir dažādās iesaistītajās dalībvalstīs un ja šo valstu tiesību aktos ir paredzētas atšķirīgas prasības par formu, vienošanās ir spēkā pēc formas, ja tā atbilst vienas vai otras minētās valsts tiesību aktos paredzētajām prasībām.

4. Ja vienošanās noslēgšanas laikā tikai viens no laulātajiem pastāvīgi dzīvo kādā iesaistītajā dalībvalstī un ja šajā valstī attiecībā uz tāda veida vienošanos ir noteiktas papildu prasības par formu, piemēro šīs papildu prasības.

8. pants

Piemērojamie tiesību akti, ja puses nav izdarījušas izvēli

Ja nav izdarīta izvēle saskaņā ar 5. pantu, tad laulības šķiršana un laulāto atšķiršana notiek saskaņā ar tās valsts tiesību aktiem:

- a) kurā atrodas laulāto pastāvīgā dzīvesvieta laikā, kad ceļ prasību tiesā; vai, ja tas nav piemērojams, tad
- b) kurā atrodas laulāto pēdējā pastāvīgā dzīvesvieta – ar noteikumu, ka šis laikposms nav beidzies vairāk kā vienu gadu pirms prasības celšanas tiesā, ja viens no viņiem šajā valstī joprojām dzīvo laikā, kad ceļ prasību tiesā; vai, ja tas nav piemērojams, tad
- c) kuras valstspiederīgie ir abi laulātie laikā, kad ceļ prasību tiesā; vai, ja tas nav piemērojams, tad
- d) kurā ir celta prasība tiesā.

9. pants

Laulāto atšķiršanas pārveide par laulības šķiršanu

1. Gadījumos, kad notiek laulāto atšķiršanas pārveide par laulības šķiršanu, laulības šķiršanai piemēro tiesību aktus, ko

piemēroja laulāto atšķiršanai, ja vien puses saskaņā ar 5. pantu nav vienojušās citādi.

2. Tomēr, ja tiesību aktos, ko piemēroja laulāto atšķiršanai, nav paredzēta laulāto atšķiršanas pārveide par laulības šķiršanu, piemēro 8. pantu, ja vien puses saskaņā ar 5. pantu nav vienojušās citādi.

10. pants

Tās valsts tiesību aktu piemērošana, kurā atrodas tiesa

Ja saskaņā ar 5. vai 8. pantu piemērojamie tiesību akti neparedz laulības šķiršanu vai, pamatojoties uz dzimumu, nepiešķir vienam laulātajam vienlīdzīgu pieeju laulības šķiršanai vai laulāto atšķiršanai, piemēro tās valsts tiesību aktus, kurā atrodas tiesa.

11. pants

Atgriezeniskās norādes nepiemērojamība

Ja šajā regulā ir paredzēta kādas valsts tiesību aktu piemērošana, tas attiecas uz tiesību normām, kuras ir spēkā attiecīgajā valstī, izņemot šīs valsts starptautisko privāttiesību normas.

12. pants

Sabiedriskā kārtība

Ar šo regulu norādīto tiesību aktu kāda noteikuma piemērošanu var atteikt tikai tad, ja šāda piemērošana ir acīmredzami nesaderīga ar sabiedrisko kārtību valstī, kur atrodas attiecīgā tiesa.

13. pants

Valstu tiesību aktu atšķirība

Nekas šajā regulā neuzliek pienākumu tiesām tādā iesaistītajā dalībvalstī, kuras tiesību aktos nav paredzēta laulības šķiršana vai attiecīgā laulība netiek uzskatīta par spēkā esošu laulības šķiršanas tiesvedības nolūkā, saskaņā ar šo regulu pasludināt laulību par šķirtu.

14. pants

Valstis ar divām vai vairākām tiesību sistēmām – teritoriālas tiesību normu kolīzijas

Ja valsti veido vairākas teritoriālas vienības, kurā katrai ir sava tiesību sistēma vai savs tiesību normu kopums to jautājumos jomā, uz kuriem attiecas šī regula:

a) jebkura atsauce uz šīs valsts tiesību aktiem, lai noteiktu piemērojamos tiesību aktus saskaņā ar šo regulu, uzskata par atsaucēm uz attiecīgajā teritoriālajā vienībā spēkā esošiem tiesību aktiem;

b) jebkura atsauce uz pastāvīgo dzīvesvietu šādā valstī uzskata par norādēm uz pastāvīgo dzīvesvietu teritoriālajā vienībā;

c) jebkura atsauce uz valstspiederību attiecas uz teritoriālo vienību, kas norādīta attiecīgās valsts tiesību aktos, vai, ja nav attiecīgu noteikumu, uz pušu izraudzīto teritoriālo vienību, vai, ja izvēle nav izdarīta, uz teritoriālo vienību, ar kuru attiecīgajam laulātajam vai laulātajiem ir visciešākā saikne.

15. pants

Valstis ar divām vai vairākām tiesību sistēmām – tiesību normu kolīzijās attiecībā uz personu kategorijām

Attiecībā uz valsti, kurai ir divas vai vairākas tiesību sistēmas vai tiesību normu kopumi, kas saistībā ar jautājumiem, kurus reglamentē šī regula, piemērojami atšķirīgām personu kategorijām, visas norādes uz šādas valsts tiesību aktiem interpretē tā, ka tās attiecas uz tiesību sistēmu, kuru nosaka saskaņā ar šajā valstī spēkā esošajiem noteikumiem. Ja šādu noteikumu nav, piemēro to tiesību sistēmu vai tiesību normu kopumu, ar kuru attiecīgajam laulātajam vai laulātajiem ir visciešākā saikne.

16. pants

Šīs regulas nepiemērošana iekšējām tiesību normu kolīzijām

Iesaistītajai dalībvalstij, kurā jautājumiem, ko reglamentē šī regula, ir piemērojamas atšķirīgas tiesību sistēmas vai tiesību normu kopumi, nav pienākuma piemērot šo regulu tiesību normu kolīzijām, kas rodas tikai starp šādām atšķirīgām tiesību sistēmām vai tiesību normu kopumiem.

III NODAĻA

CITI NOTEIKUMI

17. pants

Iesaistīto dalībvalstu sniedzamā informācija

1. Līdz 2011. gada 21. septembrim iesaistītās dalībvalstis dara Komisijai zināmus savus valsts noteikumus – ja tādi ir – attiecībā uz:

a) prasībām par formu, kas attiecas uz vienošanos par piemērojamo tiesību aktu izvēli saskaņā ar 7. panta 2. līdz 4. punktu; un

b) iespēju norādīt piemērojamos tiesību aktus saskaņā ar 5. panta 3. punktu.

Iesaistītās dalībvalstis dara Komisijai zināmas visas turpmākās izmaiņas šajos noteikumos.

2. Informāciju, kas darīta zināma saskaņā ar 1. punktu, Komisija dara pieejamu sabiedrībai, izmantojot atbilstīgus līdzekļus, jo īpaši Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla civillietās un komercietās tīmekļa vietni.

18. pants

Pārejas noteikumi

1. Šo regulu piemēro attiecībā uz tiesvedību, kas uzsākta, un uz 5. pantā minēto vienošanos, kas noslēgta, sākot no 2012. gada 21. jūnija.

Tomēr vienošanās par piemērojamo tiesību aktu izvēli, kura ir noslēgta pirms 2012. gada 21. jūnija, arī ir spēkā – ar noteikumu, ka tā atbilst 6. un 7. pantam.

2. Šī regula neskar vienošanās par piemērojamo tiesību aktu izvēli, kuras ir noslēgtas saskaņā ar tās iesaistītās dalībvalsts tiesību aktiem, kuras tiesā prasība ir celta pirms 2012. gada 21. jūnija.

19. pants

Saistība ar spēkā esošām starptautiskām konvencijām

1. Neskarot iesaistīto dalībvalstu saistības saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 351. pantu, šī regula neietekmē tādu starptautisku konvenciju piemērošanu, kuru puses šīs regulas vai lēmuma saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 331. panta 1. punkta otro vai trešo daļu pieņemšanas laikā ir viena vai vairākas iesaistītās dalībvalstis un kurās ir paredzētas kolīziju normas attiecībā uz laulības šķiršanu vai laulāto atšķiršanu.

2. Tomēr attiecībās starp iesaistītajām dalībvalstīm šī regula prevalē pār konvencijām, kas ekskluzīvi noslēgtas starp divām vai vairākām dalībvalstīm, ciktāl šādas konvencijas attiecas uz šajā regulā reglamentētiem jautājumiem.

20. pants

Pārskatīšanas klauzula

1. Līdz 2015. gada 31. decembrim un pēc tam reizi piecos gados Komisija iesniedz ziņojumu Eiropas Parlamentam, Padomei un Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai par šīs regulas piemērošanu. Vajadzības gadījumā ziņojumam pievieno šīs regulas pielāgojumu priekšlikumus.

2. Tādēļ iesaistītās dalībvalstis Komisijai nosūta attiecīgu informāciju par to, kā šī regula tiek piemērota to tiesās.

To piemēro no 2012. gada 21. jūnija, izņemot 17. pantu, kuru piemēro no 2011. gada 21. jūnija.

IV NODAĻA

NOBEIGUMA NOTEIKUMI

21. pants

Stāšanās spēkā un piemērošanas diena

Šī regula stājas spēkā nākamajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Dalībvalstis, kuras ir iesaistītas ciešākā sadarbībā, saskaņā ar lēmumu, kas pieņemts saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 331. panta 1. punkta otro vai trešo daļu, šo regulu piemēro, sākot no attiecīgajā lēmumā noteiktās dienas.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama iesaistītajās dalībvalstīs saskaņā ar Līgumiem.

Briselē, 2010. gada 20. decembrī

Padomes vārdā –
priekšsēdētāja
J. SCHAUVLIEGE